

บทวิจารณ์หนังสือ

Book Review

Dobрева, Milena (ed). (2018).

Digital Archives Management, Use and Access.

ISBN-13: 978-1856049344: \$ 82.39

ศักดิ์ดา จันทรประเสริฐ

Sakda Chanprasert

ข้อมูลพื้นฐาน

ในโลกยุคดิจิทัล เอกสารถูกผลิตเป็นดิจิทัล ทำให้ทุกคนสามารถค้นหา และเข้าถึงได้โดยง่ายจากเครื่องมือสืบค้นในอินเทอร์เน็ต จึงมีคำกล่าวว่า เหตุใดจึงต้องไปจัดการเอกสาร ในเมื่อทุกสิ่งสามารถค้นหาและเข้าถึงได้ด้วยยูเกิ้ล จึงนับเป็นความท้าทายของนักเอกสารจดหมายเหตุที่ต้องทำให้เห็นว่าการเข้าถึงได้เมื่อต้องการค้นหาเป็นความจำเป็น ไม่ใช่ปล่อยให้เอกสารสูญหายไปตามกาลเวลา การจัดการเอกสารจดหมายเหตุในยุคดิจิทัลนับเป็นความท้าทายเพราะเอกสารในยุคที่ผ่านมา ไม่ได้ผลิตในรูปดิจิทัล แต่เมื่อเอกสารมาถึงยุคดิจิทัล เอกสารในยุคที่ผ่านมาจึงต้องมีการจัดการ เพื่อไม่ให้เหตุการณ์ในยุคปัจจุบันเกิดการสูญหาย

รูปแบบและวิธีการจัดการเอกสารในยุคดิจิทัลสามารถจัดการในลักษณะผสมผสาน (hybrid) เอกสารทั้งที่

ผลิตมาจากยุคฉบับพิมพ์ และเอกสารในยุคใหม่ที่เป็นดิจิทัล หนังสือ Digital Archives Management, Use and Access เป็นหนังสือที่รวบรวมผลงานและงานเขียนที่เกี่ยวกับการจัดการเอกสารดิจิทัล รวมถึงการใช้ และการเข้าถึงเอกสารดิจิทัล โดยบรรณาธิการผู้รวบรวมคือ Milena Dobрева ซึ่งบรรณาธิการได้กล่าวว่าต้องการให้ผู้อ่านได้เข้าใจเรื่องของเอกสารดิจิทัลนับตั้งแต่แรงขับเคลื่อนที่ส่งผลให้เกิดเอกสารดิจิทัล สิ่งที่ทำให้เอกสารดิจิทัลเกิดการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น เนื้อหายัง

ประกอบด้วยประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเอกสารดิจิทัล งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสาร เครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดการ การสร้างเอกสารดิจิทัล การสร้างคลังสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ในระยะยาว มุมมองของผู้มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารดิจิทัล ผู้เขียนจึงต้องการให้หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบการจัดการเอกสารดิจิทัล งานการสนับสนุนการจัดการเอกสาร ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย การจัดการเอกสาร นักศึกษาสารสนเทศ และนักศึกษาเอกสารดิจิทัล

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาจากนักเขียน 9 ท่านที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอกสารดิจิทัลจากประเทศต่างๆ ทั้งทวีปยุโรป อเมริกา และตะวันออกกลาง โดยเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นแรงขับเคลื่อน และรูปแบบของการจัดการเอกสารดิจิทัล ส่วนที่สองเป็นกรณีศึกษา ดังนี้

ส่วนแรกเป็นเนื้อหาที่ทำให้เข้าใจถึงแรงขับเคลื่อนที่นำมาสู่เอกสารดิจิทัล ประกอบด้วยเนื้อหา 6 เรื่องดังนี้ คือ

1. Are digital humanities redefining the relationship between historians and information professionals? Documentary mediations in the digital age เขียนโดย Enrico Natale ผู้เชี่ยวชาญเอกสารจดหมายเหตุจากสวิสเซอร์แลนด์ นำเสนอเนื้อหาเพื่อที่ปูพื้นความรู้ด้านเอกสารดิจิทัล ที่จะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจภาพในประวัติศาสตร์ของเอกสารจดหมายเหตุนับตั้งแต่เครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) ผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่มีอิทธิพลและส่งผลให้ก่อกำเนิดสื่อดิจิทัล การเริ่มต้นของมนุษย์ที่นำมาสู่ยุคดิจิทัล ความสัมพันธ์ของวิวัฒนาการระหว่างประวัติศาสตร์ และวิชาชีพสารสนเทศ

2. Managing turbulence เขียนโดย Trudy Huskamp Peterson ผู้เชี่ยวชาญเอกสารจดหมายเหตุจากสหรัฐอเมริกา เป็นผู้หญิงคนแรกของสหรัฐอเมริกาที่ได้ตำแหน่ง Acting Archivist of the United States ผู้อ่านจะได้เข้าใจถึงนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจดหมายเหตุดิจิทัล การใช้งานในยุคดิจิทัล การทำงานในยุคดิจิทัล การจ้างนักเอกสารในยุคอิเล็กทรอนิกส์ คุณลักษณะที่สำคัญของนักเอกสารดิจิทัล

3. The political economy of digital cultural preservation เขียนโดย Guy Pessach นักกฎหมายชาวอิสราเอล ที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในมุมมองของเศรษฐศาสตร์ที่ส่งผลต่อการเก็บรักษาเอกสาร อิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเก็บรักษาเอกสาร

4. Legal issues surrounding digital archives เขียนโดย Olexandr Pastukhov นักกฎหมายชาวมอลตา ให้มุมมองด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเอกสารดิจิทัล ประเด็นของกฎหมายลิขสิทธิ์ เรื่องของความเป็นส่วนตัวกับการเก็บรักษา

5. Scientific information policies in the European context เขียนโดย Carla Basili นักวิจัยอาวุโสของสถาบันวิจัยแห่งชาติในอิตาลี (the Italian National Research Council) และเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางวิธีวิทยา (Methodology) จากมหาวิทยาลัย Macerata และมหาวิทยาลัย Lumsa ผู้เขียนจะทำให้ผู้เขียนเข้าใจถึงอิทธิพลของนโยบายสารสนเทศในแถบยุโรปที่ส่งผลต่องานวิจัยและพัฒนาการของกลยุทธ์ทางด้านเศรษฐกิจที่มาจากสารสนเทศศาสตร์และงานวิจัยในยุโรป คณะกรรมการนโยบายทางสารสนเทศศาสตร์ของกลุ่มประเทศยุโรป นโยบายการแบ่งปันความรู้ของกลุ่มประเทศยุโรป นโยบายการถ่ายโอนความรู้ โครงสร้างของงานวิจัย

6. Access to digital archives: studying users' expectations and behaviours เขียนโดย Pierluigi Feliciati ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย Macerata ชาวอิตาลี เป็นผู้ศึกษาความคาดหวังและพฤติกรรมของผู้ใช้ที่เข้าถึงเอกสารดิจิทัล

ส่วนที่สองเป็นกรณีศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหา 3 เรื่อง คือ

7. Research data archives: Current data management and data audit practices เขียนโดย Elli Papadopolou, Panayiota Polydoratu, Sotirios Sismanis และ Donald Tabone เป็นกรณีศึกษาของมหาวิทยาลัย Pittsburgh และมหาวิทยาลัย Cambridge ในการตรวจสอบเอกสาร และการจัดการเอกสารในยุคปัจจุบันที่ใช้ในการวิจัยของนักวิชาการ ที่มีกระบวนการตั้งแต่การนิยามคำจำกัดความเพื่อกำหนดขอบเขตเอกสาร การกำหนดนโยบายเพื่อใช้เป็นขั้นตอนในการดำเนินการ ขั้นตอนในการตรวจสอบเอกสาร ซึ่งได้ยกกรณีศึกษาในการจัดการเอกสารของ สารานุกรมรัฐมอลตา

8. Access restrictions เขียนโดย Gillian Oliver

ส่วนนี้เป็นกรณีศึกษาให้เห็นถึงข้อจำกัดของการจัดการเข้าถึงเอกสารดิจิทัล ที่แม้ว่าจะเป็นการนำเอกสารจดหมายเหตุมาจัดทำเป็นเอกสารดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่การเข้าถึงเอกสารดิจิทัลก็ยังคงมีข้อจำกัดทั้งด้านเทคโนโลยี และด้านกฎหมาย ที่ผู้อ่านจะได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ

9. Participatory approaches in archives เขียนโดย Milena Dobрева และ Edel Jennings เนื้อหาประกอบด้วยกรณีศึกษาจากประเทศ Ireland และสาธารณรัฐมอลตา โดยกรณีศึกษาจากประเทศ Ireland ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มเยาวชน อายุ 15-16 ปี ในระยะเวลา 3 สัปดาห์ ส่วนกรณีศึกษาจากสาธารณรัฐมอลตา ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กรณีศึกษาทั้งสองจะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจในสิ่งที่เป็นแรงขับเคลื่อนในการจัดการเอกสารดิจิทัลในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

Dobрева, M. (2018). **Digital Archives Management, Use and Access**. London: Facet publishing.